

Ministerul Educației al Republicii Moldova
Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca

"Aprob"
Directorul Colegiul „Mihai Eminescu” din
Soroca

Tatiana Vișniovaia

Tatiana Vișniovaia

"15" iunie 2017

Curriculumul modular

S.01.O.024 Concepte fundamentale ale asistenței sociale

Specialitatea: 92310 Asistență socială

Calificarea: Lucrător social

Soroca 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Aprobat:

La ședința Consiliului Profesor al Colegiului "Mihai Eminescu" din Soroca din "15" iunie 2017.

Director Tatiana Vișniovaia Tatiana

La ședința Catedrei de asistență socială și psihologie din "15" iunie 2017.

Șef Catedră Aliona Tașnic Aliona

Autori:

Tașnic Aliona, grad didactic doi, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca.

Recenzent:

Usații Emilia, șef de secție pentru asigurarea calității, profesor, grad didactic unu, Colegiului „Mihai Eminescu” din Soroca.

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională	4
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea modulului	5
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	9
VII. Studiu individual ghidat de profesor	9
VIII. Lucrările practice recomandate.....	100
IX. Sugestii metodologice	100
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	100
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	133
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	133

I. Preliminarii

De-a lungul istoriei, asistența socială s-a dezvoltat cu pași mici dar siguri, pornind de la modalități simpliste de acordare a ajutorului, determinate de compasiune, ajungând la modalități specializate de intervenție, dezvoltate de lumea academică în mod special și aplicate de autoritățile publice.

Deaceia în ultimul timp se înregistrează un interes vădit față de serviciile sociale destinate persoanelor aflate în dificultate. Pentru Republica Moldova acest interes este și mai pronunțat din motivul efortului întreprins de domeniul public și asociativ pentru a crea un sistem de servicii care să prevină și să reducă din intensitatea diferitor probleme sociale.

Astfel, modulul **Concepte fundamentale ale Asistenței Sociale** are scopul de a dezvolta cunoștințe formale de bază, concepte teoretice, deprinderi funcționale specifice și valori esențiale necesare implementării serviciilor de asistență socială într-un mod eficient și constructiv.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Modulul **Concepte fundamentale ale asistenței sociale**, este destinat studenților din anul I care le propune clarificarea aparatului categorial al asistenței sociale, o incursiune în categoriile de persoane care beneficiază de asistență socială și formarea abilităților de bază interpersonale necesare pentru a deveni un bun lucrător social.

Chiar și în statele cu experiență în domeniul asistenței sociale, educația, formarea asistenților sociali, pornește de la clarificarea conținutului operațional și teoretic al disciplinei și profesiei de asistență socială. Valorile, fundamentale, etica și conduita profesională, tipurile de beneficiari ai asistenței sociale sunt doar câteva subiecte fundamentale abordate în cadrul modulului. Un alt element esențial al educației în asistența socială este conceptualizarea ei nu numai ca o disciplină sau un domeniu academic, ci ca o știință o artă și o profesie care necesită abilități speciale.

Deasemenea instruirea studenților va fi abordată prin prisma promovării drepturilor omului, echității sociale, necesității de organizare a ajutorului oferit indivizilor, grupurilor, comunităților pentru ca să-și activeze resursele, iar ținta strategică o va constitui *formarea competențelor profesionale, care i-ar permite viitorului specialist să lucreze eficient și să se implice activ în soluționarea problemelor beneficiarilor.*

III. Competențele profesionale specifice modului

Competențele profesionale ale viitorului absolvent evidențiază capacitatea de a integra cunoștințele teoretice cu deprinderile practice în realizarea activității profesionale și a obține performanțe descrise în calificarea profesională. Astfel modulul **Concepte fundamentale ale asistenței sociale** formează următoarele competențe profesionale specifice:

- CS1 Cunoașterea conceptelor de bază ale asistenței sociale și teoriile explicative ale acestora și utilizarea adecvată în activitatea practică;
- CS2 Operarea cu metodologia de bază necesară intervenției în cazul categoriilor de persoane care beneficiază de servicii ale asistenței sociale;
- CS3 Aplicarea teoriilor specifice practicii asistenței sociale în vederea obținerii unor rezultate de succes.
- CS4 Respectarea opiniilor clientului raportate la serviciile primite de la lucrătorul social;
- CS5 Utilizarea în relația directă cu beneficiarii a sistemului de valori specifice acestui domeniu;
- CS6 Aplicarea regulilor de muncă riguroasă și eficientă, manifestând capacități de lucru în echipă, atitudini responsabile față de toți membrii echipei multidisciplinare;
- CS7 Deținerea cunoștințelor operative de specialitate; cunoașterea strategiilor de lucru specifice asistenței sociale ; competențe de organizare și planificare a activităților specifice disciplinei; capacități de corelare interdisciplinară.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
I	60	30	15	15	ex	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Asistența socială- noțiuni introductive.		
UC 1: Distingerea noțiunilor de bază ale asistenței sociale.	1. Asistența socială: funcții și caracteristici. 2. Sarcinile asistenței sociale. 3. Profesia de asistent social. 4. Rolul asistentului social. 5. Aspecte ale tipologiei clienților/beneficiarilor.	A1. Definirea noțiunii de asistență socială. A2. Identificarea funcțiilor asistenței sociale. A3. Specificarea caracteristicilor distinctive ale sarcinilor asistenței sociale. A4. Recunoașterea profesiei și rolului asistentului social. A5. Clasificarea tipurilor de beneficiari ai asistenței sociale.
2. Din istoricul asistenței sociale.		
UC 2: Conștientizarea importanței devenirii asistenței sociale ca profesie.	6. Aspecte ale devenirii asistenței sociale internaționale. 7. File din evoluția asistenței sociale în Moldova.	A6. Enumerarea datelor principale în evoluția istorică a asistenței sociale internaționale și în RM.
3. Perspectiva teoriei și practicii în asistența socială.		
UC 3: Caracterizarea și analiza tipurilor de teorii după Robert Merton și a funcțiilor teoriei în asistența socială.	8. Importanța teoriei: abordare generală. 9. Funcțiile teoriei în asistența socială. 10. Necesitatea practicii în asistența socială.	A7. Identificarea funcțiilor teoriei în asistența socială. A8. Deducerea necesității practicii în asistența socială.
4. Relația dintre asistentul social și client/beneficiar.		
UC 4: Oferirea diferitor tipuri de	11. Opiniile clienților/beneficiarilor rapoarte	A9. Specificarea opiniilor clienților/beneficiarilor rapoarte la servicii primite de

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
servicii beneficiarilor și argumentarea rolului intervenției și a altor metode de ajutor acordate beneficiarilor.	la servicii primite de la asistentul social. 12. Asistența socială ca proces .	la asistentul social. A10. Explicarea și abordarea corectă a etapelor procesului de asistență socială. A11. Concretizarea rolului evaluării în lucrul cu beneficiarul.
5. Valori și abilități în asistența socială.		
UC 5: Identificarea sistemului de valori specifice asistenței sociale, abilităților și deprinderilor practice în asistența socială.	13. Sistemul de valori specifice asistenței sociale. 14. Abilități și deprinderi practice în asistența socială.	A12. Categorisirea sistemului de valori specifice asistenței sociale. A13. Demonstrarea abilităților și deprinderilor practice în asistența socială.
6. Asistența socială a familiei și copilului.		
UC 7: Distingerea noțiunilor de familie și utilizarea corectă a formelor de protecție pentru familie în lucrul practic.	15. Familia – nucleu în educarea și formarea tinerei generații. 16. Funcții familiei. 17. Profilul psihologic al membrilor familiei 18. Familia rurală și urbană . 19. Rolul asistenței sociale în consolidarea nucleului familial.	A 14. Definirea conceptului de familie. A15. Identificarea funcțiilor familie și a profilului psihologic al membrilor familiei. A16. Compararea familiei urbane cu cea rurală.
7. Elemente de metodologie a asistenței sociale.		
UC 7: Utilizarea corectă și adecvată a metodelor și tehnicilor specific asistenței sociale	20. Sensul noțiunilor de metodologie, metodă, tehnică în investigațiile sociale 21. Metode și tehnici aplicate de asistentul social în lucrul cu familia. – Ancheta socială	A 16. Distingerea noțiunilor de metodologie, metodă, tehnică în investigațiile sociale A17. Completarea anchetelor sociale în funcție de tipul acesteia. A18. Elaborarea unui ghid de interviu. A19. Construirea corectă a genogramei și ecomapei beneficiarului.

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	<ul style="list-style-type: none"> – Interviu – Genograma – Studiul de caz – Istoricul social – Cartea vieții 	A20. Întocmirea unui studiu de caz, istoricul social. A21. Completarea și оформarea cărții vieții.
8. Teorii specifice aplicate în practica asistenței sociale.		
UC: 8 Identificarea și caracterizarea teoriilor specifice aplicate de asistenței sociali în practică	22. Teoria îngrijirii 23. Teoria atașamentului 24. Teoria identității 25. Teoria participării în asistența socială.	A 22. Descrierea specificului teoriei îngrijirii. A 23. Aprecierea gradului de atașament a beneficiarului. A 24. Implicarea beneficiarului în intervențiile planificate.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Asistența socială- noțiuni introductive.	8	4	2	2
2.	Din istoricul asistenței sociale.	2	2		
3.	Perspectiva teoriei și practicii în asistența socială.	9	4	2	3
4.	Relația dintre asistentul social și client/beneficiar.	6	2	2	2
5.	Valori și abilități în asistența socială.	4	2	1	1
6.	Asistența socială a familiei și copilului.	11	6	3	2
7.	Elemente de metodologie a asistenței sociale.	16	8	3	5
8.	Teorii specifice aplicate în practica asistenței sociale.	4	2	2	
	Total	60	30	15	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Asistența socială- noțiuni introductive.			
Asistența socială: funcții, sarcini și caracteristici.	Schemă la calculator	Prezentarea schemelor	Săptămâna 2
2. Perspectiva teoriei și practicii în asistența socială.			
Funcțiile teoriei în asistența socială.	Prezentare electronică:	Derularea prezentării	Săptămâna 5
3. Relația dintre asistentul social și client/beneficiar.			
Asistența socială ca proces.	Studiu de caz: Identificarea problemei beneficiarului.	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 7
	Test de evaluare	Testare scrisă	Săptămâna 8
4. Asistența socială a familiei și copilului.			

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
Familia rurală și urbană	Prezentare grafică Asemănări și deosebiri dintre tipurile de familii (diagrama Venn).	Prezentarea metodei	Săptămâna 10
5. Elemente de metodologie a asistenței sociale.			
Genograma și ecomapa	Desen grafic Realizarea genogramei și ecomapei propriei familii	Analiza graficelor	Săptămâna 12
Cartea vieții	Proiect individual Completarea și оформarea cărții vieții.	Prezentarea sarcinii	Săptămâna 15

VIII. Lucrările practice recomandate

1. Elaborarea unor proiecte – importanța teoriei și practicii în asistența socială.

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul modular "Concepte fundamentale ale Asistenței Sociale" este un curs orientat spre a învăța studenții cum să acționeze, cum să intervină în viața individului, a grupurilor și a întregii comunități.

Sugestiile metodologice au în vedere deplasarea accentului de pe conținuturi pe competențe. Considerarea elevului ca subiect al activității instructiv-educative și orientarea acestuia spre formarea competențelor specifice presupun respectarea unor exigențe ale învățării durabile, printre care:

- utilizarea unor metode active (de exemplu, învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin cooperare, studiul de caz, simularea, analiza de text), care pot contribui la crearea cadrului educațional care încurajează interacțiunea socială pozitivă, motivația intrinsecă și angajarea elevului în procesul de învățare, formarea capacității de autoanaliză și de analiză a celorlalți din punct de vedere psihologic.

Se recomandă folosirea unor activități de învățare care să conducă la consolidarea unor deprinderi de ordin cognitiv, cum sunt: analiza, sinteza, compararea, clasificarea, estimarea, rezumarea; dobândirea competențelor de comunicare adecvată în spațiul social.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Activitățile de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea unui feedback continuu, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea

autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Axarea procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune efectuarea evaluării pe parcursul întregului proces de instruire. Evaluarea continuă va fi structurată în evaluări formative și evaluări sumative (finale) ce țin de interpretarea creativă a informațiilor și de capacitatea de a rezolva situațiile de problemă.

Pentru a eficientiza procesele de evaluare, înainte de a demara evaluările, cadrul didactic va aduce la cunoștința elevilor tematica lucrărilor, modul de evaluare (bareme/grile/criterii de notare) și condițiile de realizare a fiecărei evaluări.

Produsele recomandate pentru evaluarea nivelului de dezvoltare a competențelor cognitive sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
2.	Schemă pe calculator	<ul style="list-style-type: none">• Redarea esenței subiectului în cauză.• Relevanța elementelor grafice utilizate.• Modul de amplasare a elementelor grafice.• Creativitatea și originalitatea.• Corectitudinea reprezentării legăturilor (relațiilor) dintre elemente.• Corectitudinea redării caracteristicilor relevante ale elementelor grafice ale schemei.• Corectitudinea redării caracteristicilor relevante ale relațiilor între elementele grafice ale schemei.
3.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none">• Validitatea proiectului - gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă.• Completitudinea proiectului - felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific.• Elaborarea și structura proiectului - acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor.• Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate s.a.• Creativitatea - gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.
4.	Desen grafic	<ul style="list-style-type: none">• Redarea esenței subiectului în cauză.• Relevanța elementelor grafice utilizate.• Utilizarea corectă și adecvată a simbolurilor.

		<ul style="list-style-type: none"> • Gradul de transmitere a mesajului. • Calitatea tehnică. • Impactul vizual și comunicativ.
5.	Rezumat oral	<ul style="list-style-type: none"> • Expune tematica lucrării în cauză. • Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. • Expunerea orală este concisă și structurată logic. • Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. • Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.
6.	Studiu de caz	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Punerea în evidență a subiectului, problematicii și formularea. • Logica sumarului. • Referință la programe. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate. • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitatea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate). • Aprecieră critică, judecată personală a elevului. • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corespunderea soluțiilor, ipotezelor propuse pentru rezolvarea adecvată a cazului analizat. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz.
8.	Test rezolvat	<ul style="list-style-type: none"> • Scorurilor însumate în corespundere cu baremul de corectare, în baza criteriilor de evaluare specifice itemilor, care sunt incluși în test.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Suport de curs	Caiete
Calculator portabil (laptop, notebook)	Broșuri informative
Proiector multimedia	Tablă, mape etc.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Bulgaru M., Dilion M. 2000. „ <i>Concepte fundamentale ale asistenței sociale</i> ”, Chișinău.	Bibliotecă	-
2.	Neamțu G. (coord.) 2004. „ <i>Tratat de Asistență Socială</i> ”, ed. Polirom, Iași.	Bibliotecă	-
3.	https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwi-sZv0tJrUAhUoLZoKHRI1CsQQFgghMAA&url=http%3A%2F%2Fcursuri.institutadventist.ro%2Fpluginfile.php%2F3567%2Fmod_folder%2Fcontent%2F0%2FManual-Bune-Practici-in-Asistenta-Sociala.pdf%3Fforcedownload%3D1&usg=AFQjCNE5-KUkns-dOEzT4NLLAxhjRDYijQ	internet	-